

okoládé első orvosi tekintélyek bírálata. Az-
ny gyermekek, gyermekeiket
tápot képez. — A malátakivonatu
szintén kitűnő tápanyag, valamint
lapható a birodalom minden gyógytárában,

(258.)

forint
gynek, mely a
kenőcsöm

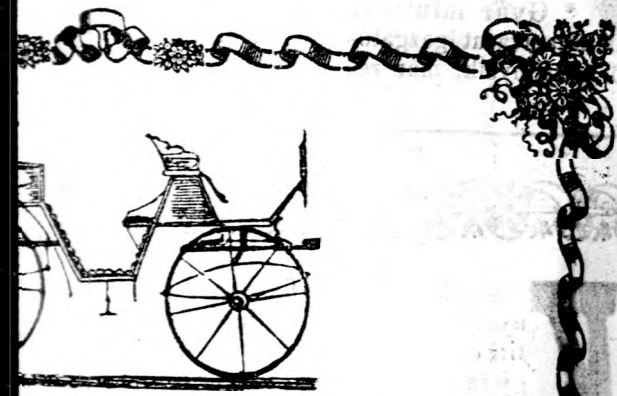
zeplőt, mint máj- és a terhes állapotban
szint és általában minden az arcbőr-
el nem mulasztja. Utánvétellel küldök
egelyt 1.20 krért.

ezon lévő haj.

ten mutakozó hajszálakat ugy elmu-
nőjön, még eddig nem sikerült, mi-
meg. Feltűnést fog tehát kelteni az
megsemmisíti a haját, hanem annak
anrálíkább, mivel jótállást vállalok
telezem magam az egész összeget

5 frt, nagy tveg 10 frt.

R. DOKTOR der CHEMIE,
1. Johannesgasse II

János kocsigyártó
BRECZENBEN.

saját házban, collégium sorján.

okban levő kész kocsijait minden nem-
vidékének talajához legcélszerűbb,
te könnyű homok-futó kocsiját, vala-
pár percz alatt egészen nyitott, vagy
akithatók.

kocsit kijavítása és becséreltetése ugy
gjutányosabb áron eszközöltetik. Min-
gyártó munkák saját műhelyemben pen-

échényi-uteza végén a szokott régi he
gyártmányaimból.

közönség pártfogását, mit már eddig
sikerült.

pest, Károly-körut 22. sz. az új iskola
t 8-12-ig, és délután 3-5 óráig esz

nyogu a kereskedelmi akadémiával s nő

Röser Miklós.

Vecsey-ház.

DEBRÉCZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni - vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petisorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
isbeli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beigtatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petít sora 15 kr.
N év- vagy bérmentetlennel beküldött
késiratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintön kéziratok nem adának
vissza.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségénél. Egyébtűt a postahiva-
talok utján.

Debreczen, augusztus 13-án.

A társadalom legtöbb kinövéssei-
nek a fényezés, és az ezzel általá-
nosan karöltve járó dologtalanság
az alapja s a mennyiben a kinövés-
sek — ugynevezett fattyuhajtások
— a társadalom nagy zöméből nőt-
ték ki magukat, az összes társada-
lomnak van hatalmában, az összes
társadalom kötelessége a nemcsak
létező, hanem már nagyon is elha-
rapódzott bajokat orvosolni.

A törvényeségi csarnokban
gyakorta lehet olvasni elíteltetését
azon anyáknak, kik gyermekeiket
titokban szülvén el, levetkőzve min-
den amberi érzelmet — vad állat-
ként — saját ártatlan gyermekük
meggyilkolásával akarják képzelt
becsületüket a társadalomban fen-
tartani. Lehet olvasni vádoltatását
azoknak, kik a társadalmi előítélet-
től rettegő anyáktól gyermekeket
vállalnak fel ápolás és kintartás vé-
pelt, s kik annyiba tekintik egy
ilyen gyermek életét, mint akár
egy csirkéét.

Mentől nagyobb a község, vá-
ros, annál gyakoribbak az ilyen
esetek, csak egy éven keresztül is
hány gyermeknek oltatik ki az élete
leginkább az anyák bűnpalástolása
miatt.

Ez társadalmi baj, melyet, le-
het hogy a polgári házasság beho-
zatala enyhítene, ritkábbá tenné, de
ennek valóságos alapja az annyira
lábrakapott, s már-már a legszegé-
nyebb kunyhó szegletébe is beha-
tott fényezésben, s az ezzel karölt-
ve járó munkátalanságban keresendő,
és ez annyira elharapódzott, hogy
csupán társadalmi uton lehet rajta
segíteni.

A társadalom kötelessége mun-
kaházakat állítani, a hol a lézen-
gők, a henyeségre vágyók munka
után biztosíthatnák maguknak a
szükségeket. A társadalom csupán
erkölcsi hatással nagyon sokakat
visszarontenthetne az elbukástól, de
a társadalomnak legfőbb kötelessége
volna lelencz-házak felállításával
oda hatni, hogy azok a gyerme-
kek, kiket az anyai szegény a meg-
semmisülésre kárhoztatott, a társa-
dalomnak megtartassanak.

Gr. Széchényi azt mondta: „oly
kevesen vagyunk, hogy még az
apagyilkosnak is megkellene ke-
gyelmezni”; itt nem apagyilkosról,
hanem szülei ballépéséről, mit sem
tudó ártatlan gyermekek megtartá-
sáról van szó, s valóban, ha min-
den évben csak száz gyermeket
tarthatnánk is meg a társadalom-
nak, már akkor meg van fizetve a
lelencz-házak által okozott költség.

A császár Pétervárott. Pétervárról
jelentik augusztus 8-áról: Daczára annak,
hogy a császár visszatérésének idejét a
legszigorubbant eltiltották, a közönség egy
része mégis értesült erről. A császár a jövő
hét elején jelen lesz a Krassnoje-Selo kör-
nyékén megtartandó hadgyakorlatokon is.
— Általános derültséget keltett itt a hi-

vatalos lap azon hire, hogy Rybinskben
augusztus 4-én Ignatieff bemutatta a csár-
nak Sehurawieff kötelverőt, „ki oly sze-
rencsében részesült, hogy a császár meg-
tekintette gyártmányainak mintáit”, tehát
bizonyára a köteleket is.

Kossuth Lajos nagy hazánkfia
elhagyta Baracconét, s jelenleg Turinban
lakik, Via San Lazzaro 22. szám alatt. A
kis hely, mely néhány esztendeig kelle-
mes tartózkodást nyújtott, korunk nagy
történelmi alakjának s mely ezáltal Euró-
paszerte ismertté lett, most újra jelenté-
telen pont lesz. A baracconei lakosság
rendkívül fájjalja Kossuth eltávozását s
rokonszenves tüntetést is akart rendezni
tisztelőtére, de ez a Kossuthhoz közelállók
tanácsára elmaradt. Nagy hazánkfia most
a hurozkodás utózávaraival van elfog-
lalva s könyvének befejezése is legsürgő-
sebb dolgai közé tartozik; azért nyuga-
lomra van szüksége.

Levél Kossuthtól.

A „Reform” czimű Budapestben meg-
jelenő lap szerkesztője, Rónai Ferencz ta-
nitó levelet irt Kossuth Lajoshoz. Nagy
hazánkfia e sorokra igen terjedelmes le-
vélben válaszolt. E levele, mint utolsó
iratott Baracconében, épen hurozkodása
közben.

Rónai Ferencz egyetmást közlétesz
e levélből.

Kossuthnak rosszul esik, hogy holmi
szédelő „igaz 48-as” (a „mit üzen Kos-
suth”-féle hazugsággal) az ő nevét nyo-
morult kortesfogásra használja fel.

Rónai Ferencz így mutatja be a le-
vél egyes részleteit:

„Annyit engedély nélkül is elárul-
hatok, hogy Kossuthra hiába bizonyítgat-
ják az ő „jó barátai” az elcséret. Mert
ő régi maradt; most is az, aki volt és
lesz utolsó leheletig. A legörvendesebb
benne, hogy 79 éve daczára megóvta tel-
jes testi lelki erejét, romlatlan kedélyét.
Ime a valódi erény, a fölemelő öntudat
edző, éltető hatása. „Nem most rágalmaz-
nak, nem most élnek vissza nevémmel elő-
szőr, de azért biz én meglehetősen egész-
ségben vagyok és türethő lábom állok a kis-
bíróval, kitől a lélek nyugalma függ. Ér-
teke csak annak lehet, a mit teszünk, nem
annak, a mit felőle mondanak.” — „Ez
nagyon rég elcsépett hitvány mesterség,
melylyel még a Miatyánkól is túrsa dol-
gokat lehet „verbatim” kiidézni: Add meg
nekünk a mindennapi . . . vétkeinket és
bocsásd meg nekünk a mi . . . kenyerün-
ket.” —

Azután az emberekben, a mi embe-
reinkben való tántoríthatlan bizalmának
és erkölcsiének 30 évi távolléte óta vál-
tozatlansága iránti hitének megindító tanu-
jelét adja, midőn azon véleményének ad
kifejezést, hogy „bármennyire el is má-
lasztotta a magyar józan észet a elrohasz-
totta is az erkölcsöket a közönséges mias-
ma, bár mennyire nem magyar többé a
osztrák-magyar „natio”

— nincs olyan ember az önk
Lajthánijában, aki akárkinek is szavára
elhinné, hogy a magát szabadelvűnek
„nagyságoló” párt (lucus a non lucendo)
az igazi Kossuth elvet valló, párt. Mert
ha egyebet nem tudna is, annyit már
csak mégis minden ember tud az ország-

ban Kossuthról, hogy neki osztrák csá-
szár semmi képzelhető circumscripcióval
vagy circuloctióval nem kell Magyar-
ország királyának. — Mert oly magyar
királyi, ki osztrák császár is, Magyar-
ország sem politikában, sem közgazdá-
szati téren nem lehet független, nem ön-
célű; — függetlenség nélkül pedig még
az alkotmányosság is csak „kongó ércz
és pengő czimbalom, sőt még az sem:
hazugság.”

Végül így ír: „Ne kicsinyelje Ön
népitanítói állását. Nagyon magas állás
az az emberiség fejlődésének processusa-
ban. A legmagasabb. Ne bántsa Önt az,
a mit lenézésnek nevez. Böven kárpótól
azért a becsületesen teljesített kötelesség
érzete. Aztán a harmat szerep nagyon
szép szerep; gamolja ember és marhase-
reg, da nyomában virány kél” . . .

Kossuth Lajos.

A tegnapi sajtóperhez.

Debreczen, aug. 13.

Az esküdtszék tegnap itéit Debre-
czenben másodsor ezen perben.

A tagok a semmisítő szék határozata
alapján teljesen olyan emberekből állítat-
nak össze, kik a multkori ítéletben részt
nem vettek.

Az esküdtek városunk legintelligen-
sebb elemeiből teltek ki.

Feles számu ügyvéd volt benne.

Es Kepes Gyula vádlottat másodsor
is elítélte az esküdtszék.
Szinte előre láttuk az eredményt,
mert eltekintve attól, hogy a multkor oly
csufosan lett több oldalról megtámadva e
testület, mi némileg a mostani is erköl-
csileg kötelezhette volna, az esküdtszék-
nek mint sajtóbírósnak el kellett itélni
Kepes Gyulát.

Ez magából az esküdtszéki intézmény
szelleméből folyik. Igaz, hogy a közigaz-
gatási hivatalnok ellen szórt sérelmek igaz
voltának behozonyítását megengedi a tör-
vény, de bár így némileg mint közigaz-
gatási bíróság szerepel is, fő czélja nem
más még sem, mint megtorolni ama sérel-
meket, melyek a sajtó szabadság ürügye
alatt elkövetettek az egyes személyeken
és ezek kötelességét teljesítette tegnap ki-
fogástalanul az esküdtszék, midőn kimondta
a vétkeát. Kimondta ezzel azt, hogy a sajtó
nem arra való, hogy ott piszkolódjunk.
Megfelelt kötelességének akkor, midőn
ítéletével utasította a toll embereit, hogy
tartózkodjanak merényletet intézni a kö-
zönség jó izlése ellen.

Mennyiben volt képes Kepes Gyula
és védője állításait igazolni s mennyiben
czáfolta meg Kola ur vádló-ügyvéd, nem
vitatjuk. Egy tény: hogy Kepes ur köz-
tisztviselővel szemben a sajtó utján olyan
kifejezéseket használt, melyek a sajtó méltó-
ságának ártanak, s azt leszállítják, s
hogy az esküdtszék ezt büntetendőnek ta-
lálta, ezt helyeseljük mi.

A mi már a tárgyalást illeti, az ki-
fogástalanul folyt le, a mennyiben tudni-
illik ügyvédi szempont alá nem esik. Kola
ur szokott othoniassággal vádolta ellenfe-
lét, védte védenézet. Kepes ur ügyvédje
nagy szabásu beszédebe kezdett, de ugy
látszik, hogy szervezetét a hosszas tár-
gyalás nagyon megviselte.

Legnagyobb hatást tett vádlott élénk,
talpra esett rokonszenves és bátor védel-
mével, mi a hallgatóságot tapsra ragadta.

A vidéki kereskedelem s ipar
érdekeiben az igazságügyminiszter kör-
rendeletet intézett valamennyi kir. törvény-
széki elnökhöz, melyben ezeket az íródi

anyagszerek beszerzésére nézve az eddig
követett központosítási rendszer elejtése
mellett jövő évi jan. 1-jétől kezdve feljo-
gosítja, hogy belátások szerint de a hazai
gyár- és ipar-készítmények lehető tekin-
tetbe vételével intézkedjenek.

Esküdtszéki tárgyalás.

(A Fráter-Kepes sajtópör.)

Debreczen, aug. 12.

Ma tartott meg a debreczeni es-
küdtzék előtt a Fráter-Kepes pör második
tárgyalása. Az első tárgyalás eredményét,
mely ez év január havában tartott meg,
— tudvalevőleg a semmitűzőek megse-
misítette, — s a második tárgyalást a
mai napon tüzte ki.

A törvény-zék következő tagokból
áll: Elnök: Szűcs István; bírák: Len-
gyel Imre, Cserecsy Sándor; jegyző: Bay
Gábor.

Az esküdtszék: Palay Miklós,
Bányai Vincze, Bekényi Ottokár, Márk
Endre, Balogh Imre, Ujvári István, ifj.
Baresai Miklós, Vecsei Viktor, Csöreg And-
rás, Poós Gyula, Gaál József, Filótás. Pót-
tagok: Harsányi Sándor, Dalmi Kálmán.

Vádló Fráter Gyula ügyvédével,
Dr. Kola Jánossal jelen van.

Védő ügyvéd Dr. Fischer Mór.

Vádlott Kepes Gyula, 26 éves
ügyvéd jelölt.

A tényálladék röviden következő:
Kepes Jakab bérbe vette Gorove J.
birtokát, oly feltétellel, hogy Kepes a bér-
összegeen kívül a tisztajövdelem fele-
részét tartozott Gorovének átadni évenként.
A szerződésben az állt, hogy ha akárme-
lyik fél elhalna, örökösei egy évig nem
háborgathatók.

Időközben Gorove J. elhalván, Ke-
pest szolgabírói hatalommal a birtokból ki-
hajtották.

Ez eljárás felett Kepes Gyula felhá-
borodva, a „Szabadság” cz. lapban Fráter
Gyula szolgabíró ellen kemény cikket irt,
Ezért indított sajtópört Fráter Gyula.

A terjedelmes vádlevel felolvasása
után kezdetét veszi a tárgyalás.

Kepes Gyula vádlott: A mult al-
kalommal Fráter Gyula ur közvetlenül az
esküdtek visszavonulása előtt azt hozta
fel, hogy mint magán személy nem
érzi magát sértve. Nehogy ezen eset most
is ismétlődjen, kéri kimondatni, vajjon
Fráter Gyula mint közhivatalnok
vadolja-e őt?

Dr. Kola János kijelenti, —
hogy vádló Fráter Gyula mint közhiv-
atalnok érzi magát sértve.

Az inkriminált cikkek fel-
olvasása után kezdetét veszi a tanukhall-
gatás, mely teljes 3 óra hosszáig tartott, s
délután 1 órakor ért véget.

Mind vádló, mind védő ügyvédek
különböző periratok felolvasását kérik. A
törvényzék visszavonulván, az iratok fel-
olvasását elhatározza.

Az iratok felolvasása másfél órán át
tartott.

Ezután elnök fél órára az ülést fel-
függeszti.

Szünet után Dr. Kola János kezdi
meg a vádbeszédét.

Minden ember legfőbb kincse — ugy
mond — a becsület. Különösen a köztiszt-
viselőnek nagyon feltékenynek kell erre
lenni. Vádlo százados névvel bir. Ezen a
neven szennyet nem tűrhet. — Malom alatt
lehet a szolgabíró bírálni, de a hirlap
más. Azt ma Debreczenben, holnap Bu-
dapestben, Bécsben olvassák. A dolog ob-
jective kell a legszigorubbant itélni. Vaj-
jon a hirlapi cikkeknek igaza van-e vagy
nem? Szerinte azok a cikkek aljas rá-
galmakon alapulnak. Elbírálás alá bocsátja
a Fr. hivatali képeességét. Kifogásolja, hogy
panaszolt felek emelnek vádat. Fejtelei
sz. bírói állás nehézségeit. Hangoztatja,
hogy 4 tgyben emelt panasznak a fe-

gyelmi bíróság helyt nem adott. Bírálata alá veszi a Fr. eljárásánál Kepes Gy. val...

A vádbeszéd után a védőügyvéd Dr. Fischer Mór a kuria megsemmisítő ítéletére hivatkozva, elmondja a megsemmisítés okait.

Dr. Kola vizonvalasza után Kepes Gyula állott fel s igen talpraesett beszédet tartott. Felolvas több paragrafust, melyek szerint büntetés jár olyan eselekedetre, aminőt Fráter elkövetett.

Elnök összegezi az eddig mondottakat, s a következő kérdéseket állítja fel: I. Meg vannak-e az esküdtek győzödvé, hogy a „Szabadság” 1880 évi 125-ik számában közölt újdonságban foglaltatik-e Fráter Gyula szolgabíró ellen rágalom?

II. Megvannak-e győzödvé, hogy a „Szabadság” 130-ik számában a „szolgabírói botrány” cz. cikkben foglaltatik-e rágalom?

III. Megvannak-e győzödvé, hogy a 141 ik számban foglalt „Közönség köre” cz. cikkben foglaltatik-e Fráter Gyula szolgabíró ellen rágalom vagy nem?

IV., V., VI. Kepes Gyula-e ezen cikkek szerzője?

VII. Az első kérdés értelmében vétke-e a vádlott vagy nem?

VIII. A második pont értelmében vétke-e a vádlott vagy nem.

IX. A 3 ik kérdésben körülmirt vádbeli események elkövetése által vétke-e a vádlott vagy nem?

A z e s k ü d t s z é k visszavonulván, nan azután rémes utját Németsországnak véve, innen eljutott a mi lapjainkba is.

Vörös vitorlás hajóján, — épen úgy, mint a nemzeti szinpadon látható, — elhaladt a csendes tengeren valamely derék, szavahihető hajóskapitány hajója mellett.

Egy idő óta jegyzébe vesszük az uborka-idegy legérdekesebb hírtémékeit és olvasóink talán nem haragsznak meg érte, ha mi tarlózásunk eredményét bokrétába szedve, egyszerre nyújtjuk oda nekik.

E hirdudvák legelső virágai rendszerint már jóval a kutyá napok beköszöntése előtt szoktak fakadni. A tengeri kigyó ez évben ugyan még nem ütötte föl fejét, — de türelem, a nyár még hosszú, Smidt vagy Brown kapitány, ki mind a kettő igen szavahihető ember, még megpillanthatja egy bizonyos folyam torkolatánál, egy bizonyos szélességi fok alatt ha még továbbra is olyan forrón süt a nap azokra az uborkaföldekre, melyeken e nemes, és besavanyitva igen kellemes ízű gyümölcs terem.

E helyett még júniusban kísértett a „bolygó hollandi” és pedig nemcsak a nemzeti színház deszkáin, hanem valamelyik amerikai hírlap hasábjain is, a hon-

egy órai tanácskozás után az elnöknek választott Bekényi Ottokár kihirdeti az eredményt

Az első kérdésre: 8 igen, 4 nem. A 2 dik " 7 igen, 5 nem. A 3 dik " 7 igen, 5 nem. A 4-dik, 5-dik és 6-dik kérdésre: 12 igen.

A 7-dik kérdésre: 7 igen, 5 nem. A 8-dik " 7 igen, 5 nem. A 9 dik " 8 igen, 4 nem. E szerint vádlott vétkeinek nyilvánítottatt.

Dr. Kola vádlóttra (a vádló előlegesen kifejezett óhaja folytán) büntetést alkalmazni nem kér, csak a perköltségek megtérítését kívánja tőle.

Kepes Gyula sértőnek találja a vádló ezen eljárását. Az esküdtszék vétkeinek találja őt, s vádló még sem akarja büntetni. Ha ez lehetséges, ő meg kéri az esküdtszéki határozatot hatályon kívül helyezni s az ügyet új esküdtszék elé utasítani.

Dr. Kola ennek folytán most már kéri a törvényszéket, hogy a vádlevél szerint ítéljen.

A törvényszék visszavonulván, félórai tanácskozás után kimondja, hogy a vádlott kérelmének hely nem adatik. Kepes Gyula bíróság is vétkeinek nyilvánítottatik, s miután vádlónak a büntetéstől elállni nincs joga — vádlott 8 napi fogságra, 30 frt pénzbírságra, azonkívül 60 frt perköltségre s a tanudijak megtérítésére ítéltetik.

Vádlott semmisségi panaszt jelent be. Targyalás vége fél 9 órakor este.

Felhivás.

A „debreczeni kertészeti egyesület” választmánya emlékeztetbe hozza s felhívja az érdeketeket, hogy a Magyarországos gazdasági egyesület Budapesten a köztelken folyó 1881. évi october hó 1, 2 és 3-ik napjain gyümölcs konyhakertészeti kiállítását rendezend.

Kiállíthatók a következő tárgyak: 1. Gyümölcsök, alma, körte, csontarok, boglyarok tüde állapotban (szőlő ki nem állítható.)

2. Konyha-kerti termények tüde állapotban.

3. Gyümölcs eltartásra kész állapotban aszalt, befőtt, cukrozott gyümölcs, izek sat.

4. Konyhakerti termények eltartásra készíve.

5. Kerti magvak (virág és takarmány magvak kizárásával.)

6. Gyümölcs és konyhakertészeti eszközök, és

7. gyümölcs és konyhakertészeti tanácsközközök.

A kiállításra a bejelentések, a bejelentési minták felhasználásával (kaplatók egyleti igazgatónk Tamassy Károly gyógyszerész úrnál és a helybeli kereskedelmi és ipar kamaránál) teendők.

A bejelentések legkésőbb augusztus 20-ig a kiállítási bizottsághoz (Budapest) a köztelekre czimezve küldendők. A kiállítandó tárgyak beküldésének határideje szeptember 25 ke.

Kéretnek az érdekeltek, hogy minél számoasabb és változatosabb kiállítmányokkal városunkat s vidékünket az említett országos kiállításon képviselni méltóztassanak.

Kelt Debreczenben aug. 11 1881. A „debreczeni kertészeti Egyesület” választmánya.

UJDONSÁGOK.

* Sikkasztás a „Debreczen”-nél. Néhány hét előtt az a szenzációs hír járta be a fővárosi lapokat, hogy a debreczeni függetlenségi párt kebelében nagymérvű sikkasztásokat fedeztek fel, melyekkel a „Debreczen” szerkesztőjének nevében az esküdtszékbe hozták.

Mint a debreczeni függetlenségi párt intéző bizottsága részéről értesülünk, a hír világgá bocsátása aljas bosszu műve. A Debreczen szerkesztője semminemű visszaélést vagy sikkasztást el nem követett, de nem is követhetett, miután pénz kezére bízza nem is volt.

A hírt ép azok terjesztették el róla, kik magokat vont felelősségre az intéző bizottság, s kik hónapokon keresztül huzták halasztották a számadás napját. Készségesen adunk helyet e rektifikációnak, holott lapunk az illető hírt annak idejében nem is közölte, élvén előre is a gyanuperrel.

A fentebbi cikket csupán azért közöljük az „Egyetértés”-ből, hogy az olvasó megítélje, hogy egy tárgyról miképen ítélt a sensatíós hírek kapkodó, s a forrásokban mit sem válogató „Függetlenség”, — és az „Egyetértés”, mely mielőtt lerántani akarna valakit, az ügy állásáról szerez magának bizonyítékot.

Csakis ezen eljárás illik egy komoly napilap méltóságához.

* A kiállítás színhelyén óriási sűrűség van. A tárgyak rendkívüli tömegben érkeznek s azok elhelyezése ugyan csak dolgot ad. Az udvaron a szobák nagy része már berendezés s disztive van. A vendéglő felállításához is hozzáfogtak. Az egész udvar gyönyörű képet nyújt már is.

* Hosszu tárgyalás. A tegnapi esküdtszéki tárgyalás reggeltől késő estig tartott. Mind a bíróság, mind az esküdtek teljesen kimerültek, csak a publicum állotta meg helyét derekasan. Déiben a hallgatóság tagjai hazamentek ebédelni, s azután türelmesen hallgatták estig a tárgyalás menetét. — Tegnap is bebizonyult, hogy az a tárgyalási „terem” nem méltó Debreczen városához. A czélszerűtlen berendezés, a hely szűk volta miatt valóságos kín ott hallgató szerepet vinni. Hát még hírlaptudósítók számára minő „asztal” van fenntartva az első sorban! Egy-

és 125 év közt váltakozik; lakhelyük pedig majd valamely farm amerikai, majd valamely falu Oroszországban, vagy a Dunán tul. Abban azonban valamenyien meg egyeznek, hogy még mindig jó egészségnek, derült kedélynek örvendenek, hogy szemüveg nélkül tudnak olvasni és hogy még hosszabb életre van kilátásuk...

A „szörny szülöttek”, — ha a hírlapoknak föltétlen hitelt adhatunk, — mindig a kánikulában jönnek a világra. A fiziológusok e sajátságos körülményre bizonyosan ki fogják terjeszteni figyelmüket. Mi legalább nem nem emlékszünk, hogy valaha decemberben hallottunk volna oly bámulatra méltó szörnyszülöttekről, a melynek augusztusban szoktak napvilágot látni — az újságokban.

Az idén ugyan még nem született meg sem a kecskelábu, sem a félszemű gyermek (melynek szeme homloka közepén van) de hiszen még csak augusztus közepén vagyunk! Ellenben már olvastuk a lapokban, hogy egy derék nő hetes ikrekkel lepté meg fejét!

A szörnyszülötteket természetesen mind összevásárolja Barnum az ő muzeuma számára, mégpedig oly magas áron. hogy a szegény ember, kivált ha éhes gyomorral kénytelen lefeküdni, bizony még álmódzik is az ilyen „istenáldásról.”

Csak azon csodálkozunk, hogy a „vipera-ember” elküldte Mr. Barnum fi-

kis nyotheruságos korlát, mely mellett görnyedezni szenvedés. Köruton. József főherceg, a magyar királyi honvédség főparancsnoka augusztus 20 an érkezik meg a lugasi táborba, hol Szende Béla honvédelmi miniszter is jelen lesz. Lugasról a főherceg Marosvásárhelyre megy, onnan visszatérve Miskolcra részt vesz a nagy hadgyakorlatban, azután Pécssett a honvédszék által szervezett szemléli meg, hogy egy nagy horváth honvéddandár lesz összpontosítva.

* Dohánytözsde a kiállításon. A kiállítás buzgó előke kezdeményezése folytán Mendelovics ur a m. kir. pénzügyigazgató-ágától engedélyt nyert, hogy a kiállítás tartamára a hely színen tözsdei nyithasson. Ezáltal a kiállításban résztvevők sokat nyernek, mind kényelem, mind pénzügyi tekintetben, nem lévén kénytelenek a pénzérek drága szolgáltatást, vagy idejök pazarlását — szükség esetén igénybe venni.

* Egészség elleni merénylet. Végig menve városunk piacán, s látva a járda mellett sátrak alatt felhalmozva azt a tenger eretlen gyümölcsöt, az ember hátát borzongás futja el. A hideglelés, de meg számtalan gyomorbeteg okozója nem más, mint épen ez — Hogy a tulajdonos eretlentül is leszedi s áruba bocsátja gyümölcsét, azon nem csodálkozunk, mert az oktan kiváncsiságnál mohó vévőre talál, de hogy a rendőrség, melynek hatásköré alá tartozik a piacra felügyelni, megengedi ezt, az furcsának tűnik fel előttünk. Kissé nagyobb szigorúságot várnánk e téren.

* Lábizzadás ellen. Ilyen forró-ságban igen sok ember szenved a lábizzadás miatt. Sok mindent próbálnak, még többet ajánlanak. E tekintetben legbiztosabbnak bizonyult a hideg vízből álló lábfürdő. Makacsabb esetben kevés bor-kósav bele vegyítésével a folytonos napi használatra bizonyosan meg fog szünni a lábizzadás. Próbátum est.

* Rátaláltak a nagytemplom alapjára a diszkapu építése alkalmával. — A fundamentum kövei óriás nagyok és erősek. —

* Zeneestély. Boka Samu kitűnő zenekara vasárnap a Hungáriában, ma és hétfőn pedig a Bikában fog játszani.

* Tánctvitalom. A debreczeni iparos ifjak egylete által folyó hó 21-én rendezendő táncvitalomra a meghívók már szétküldettek. Felkéretnek mindazon t. családok, kik — tévedésből — meghívó jegyet nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek bármely napon este 8—9 óráig, az egyeslet helyiségében (csapó utca) jelentkezni. A rendező bizottság.

* Névmagyarosítás érdekében a központi névmagyarosító társaság titkára, Csukási Fülöp, lelkes felszólítást intézett az országos tanítótestület képviselőihez. Kiemeli a névmagyarosítás nagy nemzeti jelentőségét s felhívja a mostani gyűlést,

gyelmét, mi legalább nem olvastuk, hogy muzeuma számára szerződött volna őt. Pedig ez nem utolsó példánya az uborka évad szörnyszülötteknek. Anyjának, midőn érdekes állapotban volt, az orvosok vi-peratúist rendelték — kura gyanánt. E sajátságos kurának aztán az lett a következménye, hogy gyermeke zölde, pikkelyes kigyóbőrrel jött a világra. E bört évenként változtatta épen úgy, mint a kigyók. Most azonban, hogy a kigyó ember feintött, nagy veszélyt fenyegeti szemévilágát. Bőre ugyanis annyira kitágult, hogy szemét is elborítani készült és mütétet kell rajta végrehajtani, hogy ismét lásson.

Ha újabb emberi szörnyek már se-hogy sem akarnak születni — a kutyánapok pedig még mindig tartanak; akkor találkozik legalább egy-egy jószívű vadász-kutya, mely őgizdát szoptat, vagy kocza, mely lábatlan malaczkokat ell.

Azután egyes állatoknál egészen új sajátságos tulajdonságokat fűdöznek fel — az élelmes újságírók, vagy érdekes és valósággal megtörtént vadászkalandokat mondatnak el öreg vadászokkal, kik életükben még sohasem hazudtak.

Az a szerkesztő pedig, a ki ezekhez hasonló híreknek soha meg nem nyitotta lapjának hasábjait, az álljon az örök bíró elé mondván: „Uram, halát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint amazok egyike.” És ha ezt teszi, mi fölébe fogjuk harsogni: „Farizeus!”

Az a szerkesztő pedig, a ki ezekhez hasonló híreknek soha meg nem nyitotta lapjának hasábjait, az álljon az örök bíró elé mondván: „Uram, halát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint amazok egyike.” És ha ezt teszi, mi fölébe fogjuk harsogni: „Farizeus!”

hogy mint az egyetem köse, mely a múlt pün...

szombati budapesti hu 16 számmal szoktak értek el, és pedig a 8670 frot, a vidéken forintot, összesen telt frotot nyert.

* Roppant hős. Mint londoni lapok s suk, f. hó 6-an New vtili hőségek hatvan zatul.

* Ugron Gábor tonasajtóperében e hó az esküdtszéki tárgyal vényszék mint sajtóbbi

* A lotto és a igazgatóságok a kih egyes lottóhivatalokat teni szokták. A f. hó eszközlött linezi buzás kelt a 82. szám is k e szám tévesen 84-ne hibás szám sok szege dög, mert a bécsi ményeket — még mi reménytáblázatot meg fizették. Másnap azon lentés érkezett Linez száma nem 84, hanem az, ki követte el a h táviró hivatal-e, vagy tal, vagy talán a bécs A legérdekesebb csak ben, Prágában, Budap ben megjelenő lapok zölték, s így csak Bé Hányan semmisíthették a téves közlés alapján megnyerték!

* A rejtélyes vasuti állomás raktára sziki, melynek gadjaja kezett. A ladan ama hogy vaseszközök ne felnyitni. Ezen okból a ladáat felfeszíteni.

* Tűzvész. Te Gyertyámos faluban t tűz ütött ki, mely egy pusztított. E mellett a many legnagyobb rész

* A debreczeni intézet értesítjét Pá gató állította össze. A gató vázolja az európ rák-magyar monarchia 97 lapra terjedő érte jezzkedik és sok érde

Az intézet tíz év óta szép eredményt mutat társügyi minisztérium 2500 frt rendes és 3 földmívelés-, ipar- és térium pedig 1000 fr rendkívüli, Debreczen a kereskedelmi és ipa segélyben részesítette nári testület tevékeny Elek Lajos és Gergely nári testület 10 taner évfolyamu intézetben déket oktattak. A Schwarzer Viktor, Fä per N. János felolva természet és keresked réből, Propper N. Jä Zalai Márk és Fábäl dalom téren is sikerr értesítő hanguliozza kolak egyöntetü szer ségét. Az intézet növ önkénytelenségi kedvez nek. A tanári kar a csi viseletével meg v azonban még is keny Az intézetben az önk működött. Az esti ta kereskedő, az ismétli vendék hallgatta. A en kezdődik; a tan

* A czeplédi a czeplévárosi közg szavazott meg. A szik ára megkezdik a né ján anyyi költsé g nos, svájci modorba haz minden költsége Udvardy Károlynak mely szerint a szinba de a sugárut végére raktár helyébe épites

* Elpusztult ról, e még néhány h

kis nyomatásos korlát, mely mellett gőnyedezni szenvedés.

Köruton. József főherceg, a magyar királyi honvédség főparancsnoka augusztus 20-án érkezik meg a lugasi táborba. Bol Szende Béla honvédelmi miniszter is jelen lesz. Lugasról a főherceg Marosvásárhelyre megy, onnan visszatérve Miskolcra megy, majd a nagy hadgyakorlatban, azután Pécsre a honvédsztyály gyakorlatát szemléli meg, hogy egy magyar, egy horvát honvéddandár lesz összpontosítva.

Dohánytőzsde a kiállításon. A kiállítás buzgó előke kezdeményezése folytán Mendelovics ur a m. kir. pénzügyigazgatóságól engedélyt nyert, hogy a kiállítás tartamára a hely színen tőzsdét nyithasson. Ezáltal a kiállításban résztvevők sokat nyerne, mind kényelem, mind pénzügyi tekintetben, nem lévén kénytelenek a pénzerek drága szolgálatát, vagy idejük pazarlását — szükség esetén igénybe venni.

Egészség elleni merénylet. Végig menve városunk piacán, s látva a járda mellett sátrak alatt felhalmozva azt a tenger éretlen gyümölcsöt, az ember hátát borzongás futja el. A hideglelés, de meg számtalan gyomorbeteg okozója nem más, mint épen ez — Hogy a tulajdonos erőtlenül is leszedi s áruba bocsátja gyümölcsét, azon nem csodálkozunk, mert az okotalan kiváncsiságnál mohó vevőre talal, de hogy a rendőrség, melynek hatásköre alá tartozik a piacra felügyelni, megengedi ezt, az furcsának tünik fel előttünk. Kisse nagyobb szigorúságot várnánk e téren.

Lábizzadás ellen. Ilyen forró-ságban igen sok ember szenved a lábizzadás miatt. Sok mindent próbálnak, még többet ajánlanak. E tekintetben legbiztosabbnak bizonyult a hideg vízből álló lábfürdő. Makacsabb esetben kevés bor-kósav bele vegyítésével a folytonos napi használatra bizonyosan meg fog szünni a lábizzadás. Próbátum est.

Rátaláltak a nagytemplom alapjára a diszkapu építése alkalmával. — A fundamentum kövei óriás nagyok és erősek.

Zeneestély. Boka Samu kitűnő zenekara vasárnap a Hungáriában, ma és hétfőn pedig a Bikában fog játszani.

Táncvizgalom. A debreczeni iparos ifjak egylete által folyó hó 21-én rendezendő táncvizgalomra a meghívók már széküldöttek. Felkértek mindazon t. családok, kik — tévedésből — meghívó jegyet nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek bármely napon este 8—9 óráig, az egylet helyiségében (csapó utca) jelentkezni. A rendező bizottság.

Népmagyarosítás érdekében a központi népmagyarosító társaság titkára, Csukási Fülöp, lelkes felszólítást intézett az országos tanítótestület képviselőihez. Kiemeli a népmagyarosítás nagy nemzeti jelentőségét s felhívja a mostani gyűlést, gyelmét, mi legalább nem olvastuk, hogy muzeuma számára szerződött volna öt. Pedig ez nem utolsó példánya az uborka évad szörnyszülöttének. Anyjának, midőn érdekes állapotban volt, az orvosok viperatust rendeltek — kura gyanánt. E sajátságos kurának aztán az lett a következménye, hogy gyermeke zödes, pikkelyes kigyóbőrrel jött a világra. E bőrt évenként változtatta épen úgy, mint a kigyók. Most azonban, hogy a kigyó ember felnött, nagy veszély fenyegeti személgát. Bőre ugyanis annyira kitágult, hogy szemét is elborítani készűl és miltétet kell rajta végrehajtani, hogy ismet lásson.

Ha újabb emberi szörnnyek már so-hogy sem akarnak születni — a kutya-napok pedig még mindig tartanak; akkor találkozik legalább egy-egy jószívű vadászkutya, mely ögzidat szoptat, vagy koca, mely lábatlan malaczkot ell.

Azután egyes állatoknál egészen új, sajátságos tulajdonságokat fűdöznek fel — az élelmes újságrók, vagy érdekes és valóságos megtörtént vadászkalandokat mondatnak el öreg vadászokkal, kik életükben még sohasem hazudtak.

Az a szerkesztő pedig, a ki ezekhez hasonló híreknek soha meg nem nyitotta lapjának hasábjait, az álljon az örök bíró elé mondván: „Uram, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint amazok egyike.“ Es ha ezt teszi, mi fölébe fogjuk harsogni: „Farizeus!“

hogy mint az egyetemes tanítógyűlés örököse, mely a múlt pünkösdkor kimondotta, hogy áthatva az egy társadalmi és politikai fontosságától, hogy a népmagyarosítást töle telhetőleg támogatni fogja, ezen határozat valóitását és végrehajtását mostan foganatosítsa s lépjen érintkezésbe a központi népmagyarosító társasággal.

* Szerencse számok. A múlt szombati budapesti húzáson, a 7, 5, 11 és 16 számokkal szokatlan sok nyereményt érték el, és pedig a fővárosban 470 fél értéket, a vidéken pedig 766 fél 4850 forintot, összesen tehát 1230 fél 13.520 forintot nyert.

* Roppant hőség New-Yorkban. Mint londoni lapok sűrűnyében olvassuk, f. hó 6-án New-Yorkban a rendkívüli hőségnek hatvan ember esett áldozatul.

* Ugron Gábor orsz. képviselő katonasájtóperében e hó 16-án tartják meg az eküdtzéki tárgyalást a kolozvári törvényesék mint sajtóbírósa előtt.

* A lotto és a távirtda. A lottoigazgatóságok a kihuzott számokról az egyes lottohivatalkok távirtilag értesítési szokták. A f. hó 6-án d. u. 2 órakor eszközölt linzi húzás alkalmával a többi közt a 82. szám is kihuzatott. de Bécsbe e szám tévesen 84-nek távirtoztatott. E hibás szám sok szegény embert tett boldoggá, mert a bécsi lottoigytűtők a nyere-ményeket — még mielőtt a hivatalos nyere-ményablázat megkapták volna — ki fizették. Másnap azonban a hivatalos je lentés érkezett Linzből, hogy a kihuzott szám nem 84, hanem 82. A kérdés most az, ki követte el a hibát? Vajjon a linzi távirto hivatal-e, vagy a bécsi távirtohivatal, vagy talán a bécsi lottoigazgatóság? A legérdekesebb csak az, hogy a Brün-ben, Prágában, Budapesten és Lembergben megjelenő lapok a helyes számot közölték, s így csak Bécsben történt a hiba. Hányan semmisíthették meg reskontóikat a téves közlés alapján, akik a 82. számot megnyerték!

* A rejtélyes láda. A kis szállasúti állomás raktárában egy láda fekszik, melynek gazdája eddig nem jelentkezett. A ládán ama figyelmeztetés van, hogy vaseszközzel ne próbálják a ládát felnyitni. Ezen okból nem is meri senki a ládát felhasználni.

* Tűzvész. Temesvár közelében, Gyertyámos faluban tegnapi este nagy tűz ütött ki, mely egy egész házort elpusztított. E mellett a beszállított takarmány legnagyobb része szintén elégett.

* A debreczeni kereskedelmi intézet értesítőtjét Propper János igazgató állította össze. A füzet elején az igazgató vázolja az európai államok s az osztrák-magyar monarchia iparviszonyait. A 97 lapra terjedő értekezés iparokra kiterjed, és sok érdekes kérdést old meg. Az intézet tíz év óta áll fenn, és már is szép eredményt mutathat fel. A közoktatásügyi minisztérium a lefolyt tanévben 2500 ft rendes és 300 ft rendkívüli, a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minisztérium pedig 1000 ft rendes; 200 ft rendkívüli, Debreczen városa 800 ftnyi, a kereskedelmi és iparkamara 1000 ftnyi segélyben részesítette az intézetet. A tanári testület tevékeny tanárokot nyert Elek Lajos és Gergely Károlyban. A tanári testület 10 tanerőből áll, kik a három évfolyamu intézetben összesen 68 növendéket oktattak. A tanárok közül dr. Schwarzer Viktor, Fábán L. Mór, és Propper N. János felolvasásokat tartottak a természet és kereskedelmi tudományok köréből, Propper N. János, Fazekas Sándor Zalai Márk és Fábán Mór pedig az irodalom téren is sikerrel próbálkoztak. Az értesítő hangsulyozza a kereskedelmi is kolak együttes szervezésének szükségességét. Az intézet növendékei az egy éves önkényességi kedvezményben is részesülnek. A tanári kar a növendékek erkölcsi viselkedésével meg volt elégedve, egyet azonban még is kénytelen volt elutasítani. Az intézetben az önképzőkör is sikeresen működött. Az esti tanfolyamot 45 önálló kereskedő, az ismétlő tanfolyamot 85 növendék hallgatta. A jövő tanév szept. 1-én kezdődik; a tandíj fejenként 50 ft.

* A czeplédi színházra közelebb a czeplédvárosi közgyűlés ezer forintot szavazott meg. A színház építését nemcsakára megkezdik a népkertben; aláírás útján annyi költség gyűlt be, hogy a csinos, svájci modorban tervezett kis színház minden költsége máris fedezve van. Udvardy Károlynak azt az indítványát mely szerint a színházat ne a népkertbe, de a sugárút végére, a közalapítványi raktár helyébe építessek, nem fogadták el.

* Elpusztult község. Promontortól, e még néhány hét előtt virágzó bét-

előtt virágzó községről van szó. Mult hó 22-én a jégeső és vihar elpusztította a község egész természetét, megsemmisítette a lakosság reményét. Az iszonyu elemi csapás a nyomor szélére sodorta a szerencsétlen község lakosait. A kormány-nak, a megyének, sőt a városnak is igyek-znie kellene legalább részben kárpó-tolni azt a veszteséget, mely a községet július 22-én érte.

* Elevenen megsült. A Maglódi-Lechner-féle, téglagyárban borzasztó szerencsélenség történt. Az alsó égető kemence egyik nyílása ugyanis rossz karban van és Gyurkeviés Ignác napszámos 3 éves fia Rezső épen e hely közelében játszott. A gyermek véletlenül a nyílás fölé lépett, ez beszakadt s a szerencsét-len fiu az izzó homok és téglá közé bu-kott. Egy percz alatt megsült szörnnyet halt. A gondatlan füstököt és a gyár fel-ügyelőségét felelősegre fogják vonni.

* Az angol bírák munkacerejét az új bírói szervezet rendkívüli igénybe veszi. Ezelőtt is terhes munkát végezt az angol bíró, főleg a főtörvényszékek tagjai, kik nagyon előre haladt korban jutnak ezen állásba. Az angol lapok méltán panaszkodnak, hogy az új bírói szervezet kö-vetkeztében a főtörvényszékek bíráinak alig jut idejük a pihenésre, arról pedig, hogy tudományos dolgokkal foglalkozzanak, szó sem lehet. Ennek következtése pedig az, hogy szenved az igazságszolgá-ltatás alaposága és eltűnni kezd az angol bíróságok régi dicső hírneve. Ezért az angol közvélemény méltán sürgeti, hogy e baj orvosoltassék.

* Gözhajók veszedelme. Halifaxból nagy szerencsétlenséget jeleznek. — Augustus 7-dikén reggeli négy órakor, a „Cortez“ nevű gözhajó sűrű ködben a kikötő előtti zátonyon hajótűrést szenvedett, és teljesen tönkre ment. Az utasok, nemkülönben a tehernek legnagyobb része meg lett mentve. — Chesterben f. hó 8-án éjjel a Dee-folyón horgonyt vetett „Lord Belgrave“ nevű gözhajón tűz támadt, mely oiy rohamosan terjedt, hogy az önkéntes tűzoltó csapat csakhamar kénytelen volt földadni a küzdelmet. — A hajó teljesen leégett.

* Nagy égháborn dühöngött, f. hó 8-án délután Bodrog-Kereszturban. A zápor szakadt, a szélvész dult, a villám csattogott. A félórás tartó irtózatos orkán roppant sok kárt tett. A fák galyait ösz-szekaszabolta, törzseit megdöntötte, sőt némelyeket tövestől kicsavart. A házak tetőzetét megrongálta, letépedeste. Kapu-kajkidöntött, falakat lerontott. A gör. kath. toronyról a kalapot lehajította. Az ömlő zápporral mogyorónyi jégek estek. A há-tárban azonban alig van nyoma a jégnek mivel esővel jött. Ott inkább a felhőszak-kadás tett kárt. Még az a szerencse, hogy a villám semmit nem rongált meg. Az egész városkán igen meglátszik a szenvedés. Ha ez a veszedelem korábban jö, ugy a betakarítatlan veteményekben fe-llette nagy kárt okozott volna. Embernek és állatnak nem esett baja. A szélvész irá-nya nyugati volt s kifejtett ereje annál csodálatosabb, mert a város egy jókora domb keleti oldalán és lábánál épült s így a nyugati szelek ellen mintegy védő-bástyával bír.

* Tanulóul 2 jó házból való fiu fel-vétetik egyik Fröhlich Gyula üveg, por-cellán és petr.-lámpa raktárába a másik egy vidéki város hasonnemű üzletébe.

zete, melyet a népies észjárás szokása szerint kerülő utakon jut az igazsághoz, esztünkbe juttatja egy természetűdős a kö-vetkező szavait:

„Irigyem a mult század tudósait.“
„Miért? kérdezek barátai.“
„Hatalmasabbak voltak nálunknál, — mert sokkal kevesebbet tudtak.“
Igen, ez az! A természettudományok még nem lévén annyira kifejlődve, sok dolog homályban volt magok a tudósok előtt is. A nép pedig teljes tudatlanság-ban sanyldóvén, természet fölötti erőt és hatalmat tulajdonított nekik melyben még ők magok is hittek nem lévén kitérva előttük az ismeretek harmóniájához szük-séges összefüggés minden részlete.

Hatvani tanár bizonyára nem volt egyéb mint egy kiténő természettudós, ki a mechanika segítségével tett szert leginkább azon nagy hírre, mely ne-vét halhatatlanná tette.

Leginkább mondtuk, mert kétség-telen hogy a „Magyar Faust“ még azon-kivül a bűvészetet is értette.

Németországban már ez időkben meg-voltak az ugynevezett „eszkamotörök“ sehrvarzkunstlerék de ezeknek produkciói egészen elütöttek a Hatvaniétól, mintha nem is egy világérsz népet mulattatnák, a mit különben könnyű megítélni, mert az ugynevezett német bűvészet még maig is ugyanaz, formában változatok mutatványai mindössze, de lényegileg nem.

Hatvani bűvésze — minden jel azt mutatja — a keleti bűvészettel volt rokon, a török bűbajosok és varázslóknak fogásaira ismertünk beune. Mert Török-or-szágban nagy divat volt az akkoriban s Steller írja könyvében: „A török kony-hákon mindenféle bögrék vannak, s vala-hányszor egy kettőben az étel főzik, a harmadikban okvetlenül bűbajos ita'lokat készítenek, a melyekkel csodákat és jó-slatokat lehet eszközölni.“

De mindez csak kétes föltevés lenne, ha egy kétségtelen adat nem fektődne előttem arra nézve, hogy Hatvani profe-szor legalább részben, másoktól tanulta mis-tikus mesteriségét.

S ez az adat elfogja oszlatni azon téves hitet is hogy csak egyetlen magyar bűvésznök volt: a debreczeni professor.

Nem kellemes Keeskemét és Nagy-Kőrös niebelungi harcát utánözni, de bi-zony megint Szeged áll elő, egy új Hat-vanival.

Es Szeged Hatvanija a kit Czernás Bőresöknek neveztek, sokkal érdekesebb példány a Debreczen Hatvanijánál mert nem volt természetűdős, hanem csak egy-szerű proletár civis, de azért ép oly nagy bűvész volt mint Hatvani, s az irányja is ugyanaz.

Bőresök János az alsó városon szű letett a mult század véde felé, fiatalokrá-ban részint mint vándorló legény, részint mint katona sokáig tartózkodott külföl-dő s ott de különösen mint vándorló le-gény a keleten tanulta el a bűvészetet.

Midőn szülővárosába került itt csak-hamar nagy tiszteletre tett szert természet-fölötti mutatványaiért, félték töle mint az ördögöt, a mint hogy hitték is, hogy az-al cimborál. Maga sem tagadta, hihetőleg azért, hogy gyakorolt hatalmát megtart-hassa.

(Vége köv.)

Nyilt-tér. *)

A debreczeni közési bíróság jeles eljárásért a legnagyobb dícséretet érdem-li. Az adósságok behajtásában a legna-gyobb pontosságot s lelkiismeretességet tanúsítja, melyért nyilvánosan is megér-demi az elismerést.

Egy polgár.

*) E rovat alatt közöltékért, nem vállal felelősséget a szerk.

Szabó József, felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

AGNES - forrás

hazánk egyik legszén-avdusabb

savanyu vize

kitűnő szolgálatot tesz, főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajaiában. A vízben a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének föl-fokozása kívánatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.

Fris töltésben mindenkor kapható:

ÉDESKUTY L.

m. kir. udv. szállítónál Budapesten.

Csanak József, Geréby Fülöp, Riekl József Zolmos, Priegl és Thill, Varga Lajos uraknál Debreczenben, Ugyisint mindegyik gyógytar-ban, fűszerkereskedésben és ven-déglőkben. (265.)

Önkéntes eladás.

A mikespércsi országútfélen 94 osztályozott hold ujosztású föld egy tagban, kényelmes ujhól épült lak-épülettel, többrendbeli istállókkal, göréval, magtárral és szekér-színkel, valamint a gazdasághoz tartozó minden felszerelésekkel és igaz jó-ságokkal örök áron eladó.

Értekezhetni: burgundia-utca, 314. sz. a.

Hirdetés.

Torontái Andor, gyakorló ha-sonszenvi orvos sebész és szülész, gyógyít minden heveny és idült, bel-és külbetegséget, kizárólag homö-opathicae.

Lakása nyomtató-utca, 806 ik szám alatt. (309.)

Lapunk ára:

Egy óra . . . . . 1 ft — kr.
Két óra . . . . . 1 ft 80 kr.
Három óra . . . . . 2 ft 50 kr.

Előfizetést a hó bármely nap-jától elfogadunk.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok lapunk kiadóhivatalába, főpiacz, Vecsey-ház küldendők.

A „Debreczen“ kiadóhivatala.

— Budapesti tőzsde, augst. 13. Ezüst frt 100—110; cs. és kir. arany frt 5.54 kr; 20 francos arany frt 9.31 kr.

Csarnok.

Czernás Bőrcsök.

Kevesen vannak, kik a Hatvani mon-dakört ne ösmernék. A tudós debreczeni professorról nem csak a krónikák, hanem a szájhagyományok is bőven beszélnek, sok csodásat, sok hihetlent.

Es a szájhagyomány mégis bölcsese-ben, mint a krónikák, mert az azt is el-mondja, honnan merítette Hatvani ördög-gel cimboráló tudományát.

Hát biz onnan, abból a nagy fekete könyvből, melyet a debreczeni collégium padlásán talált s mely szűz leánynak 3 hajszálával volt oda tapaszta a téglafal-hoz, s melyet onnan felemelni csak olyan embernek lehetett, ki a Szent-György napja előtt, véletlenül talált gyíkjával kente meg a balkeze kis ujját.

Hatvani uram megtalálta a gyíkot és a könyvet is, s abból merítette bor-zasztó tudományát, később szerződésre lép-vén az ördöggel is.

A szájhagyomány e plausibilis né-

Olcso és jó!

Szabadalm. gypkaszáló,

feltalmlhatlan szerkesztésben, hasznaveh-tőségében és az árban; legelőszérűbb nagy és kis kerttulajdonosoknak; szállí-tunk 4 különböző nagyságban 6, 8, 9 és 10 frtért darabját.

cs. kir. szab. földmívelési közművelési gépgyár

Krausz és Társa,

Bécs, Währing, Herrngasse N. 74.

ÚJ KÉSZ NŐI RUHA ÜZLET.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint
Czepléd-utca második számú házában
(pénzügyigazgatási épület)

kész női ruha üzletet

nyitottam,

a legislésesebb és legújabb divatu kész női ruhákkal legduzzabban be-
rendeztem, az árakat pedig oly olgókra szabtam, hogy bármelyik ha-
sonnemű üzlettel versenyezhessem. Különösen ajánlok

kész női felöltöket, bundákat,

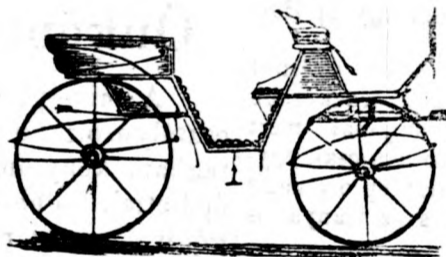
esőköpenyeket,

karmantyukat és gyermek ruhákat

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve vagyok tisztelettel

Debreczen, 1881. augusztus hó.

Thalviser Alajos.

Oravszky János kocsigyártó DEBRECZENBEN.

A darabos-utcai saját házában, collégium sorján.

ajánlja legnagyobb választékban levő kész kocsijait minden nem-
ben; továbbá Debreczen és vidékének talajához legcélszerűbb,
egész új szerkezettel ellátott könnyű homok-futó kocsiját, vala-
mint dísses hintóit, melyek pár percz alatt egészen nyitott, vagy
egészen zárott kocsikká alakíthatók.

Valamint mindenféle kocsik kijavitása és becseréltetése ugy
helyben, mint vidékre a legjutányosabb áron eszközölteik. Min-
dennemű kovács és kerékgyártó munkák saját műhelyemben pon-
tosan végeztetnek.

Minden vásárkor a széchenyi-utca végén a szokott régi he-
lyen tartok nagy készletet gyártmányaimból.

Kérvén a nagyérdemű közönség pártfogását, mit már eddig
is nagymérvben kinyernem sikerült.

Valódi jappáni legyezők	14 krért
" " pálmá levelek	9 "
" " bambusz pálcák	48 "
Vastag bádeni megfa pálcák, ezelőit 90, most	36 "
Valódi bambusz hamutartók	14 "
" " japáni kis tálcák	18 "
" " revolver gyuszerek	18 "
Legjobb fajta fehér kötő pamut fontja	65 "
" " " " maringja	9 "
Gyermek bőreszűpők	27 "
Továbbá himzések 4 rőf	27 "

Már megérkeztek és dus választékban kaphatók

Baum Miksánál.

Arverési hirdetemény.

A debreczeni kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság részéről közhírré té-
tetik, hogy a Tóth János és neje csőd-
tömegéhez tartozó ingatlanok és pedig
1-ször. A debreczeni 1558 és 5316
szamu telekben foglal 996 sor szám alatt
egy egészét képző házastelek, valamint
ugyanazon tkvekben A + 3 rend sz. á.
ujosztású föld, együtt 20067 frt 23 kr-ra
becsült ingatlanok;

2 szor a pusztá maesi 25 számú
tkvben. A + 1. 2. 3. rend sz. a. 29/62
helyrajzi sz. a. 27 nyilas tanya földök,
" azokon lévő gazdasági épületek együtt
35980 frt becsértékben;

3 szor a debreczeni 1558 számú
tkvben. A + 4033 helyrajzi sz. a. szü-
r-telő edények s idei termékkel 730 frt
90 kr-ra becsült sestakerű szőlő, és pe-
dig a ház és tanyabirtok az 1881 évi
október hó 17-ik napján, mint első, szük-
ség esetén mint második határ időben
az 1881 évi november hó 17-ik napján
a szőlőre nézve pedig, az 1881 évi szeptem-
ber 13-ik napján, mint első, és az
1881 évi október 13 napján, mint má-
sodik határ időben, mindenkor délelőtt
9 órakor, e kir: törvényszék árverési
termében, Nánásy László kir. közigyőző
által megtartandó nyilvános árverésen,
következő feltételek alatt eladatni fognak.

1-ször Kiáltási ár a fentebb kitett
becsár, melyen alul az első árveréskor
az árverésre kiúzott birtokok nem fog-
nak eladani.

2-ször Arverezni kívánók tartoznak
az ingatlanokra és pedig az 1-ső pont
alattira 2000 frtot, a második pont alattira
3000 frt, a 3-ik pont alattira 70 frtot
kiszpénzben, vagy ovadék képes papir-
ban a tömeggondnok kezéhez letenni.

3-ször Vevő köteles a vétel árt 3
egyelő részben és pedig az 1-ső és 2 ik
pont alatti ingatlanokra az első részt az
árverés napjától számítandó 3 hónap alatt
a második részt ugyan azon naptól szá-
mitandó 6 hónap alatt a harmadikat
ugyan azon naptól számítandó 9 hónap
alatt, a 3-ik pont alattira, pedig 2, 4 és
6 hónap alatt, minden egyes vételárt
részlet után, az árverés jogerőre emelke-
dése napjától számítandó 6% kamatok
kal együtt a csődtömeggondnok kezéhez
lefizetni.

A baupténs utolsó részlebe fog
beszámítatni.

4 szor Vevő köteles az épületeket
a birtokba lépés napjával tűzkár ellen
biztosítani, illetőleg a biztosítási díjját
a tömeggondnoknak lefizetni.

5-ször Az árverés jog erőre emel-
kedésekor vevő az 1-ső és 3-ik pont
alatti ingatlanoknak azonnal birtokába és
használatába lép, köteles azonban az 1-ső
pont alatti ingatlanra nézve a csődtömeg
által 1882 évi pünkösztig terjedőleg meg-
kötött haszon és lakber szerződéseket
épségben fenntartani. — A 2 ik pont
alatti ingatlan tanya birtokába és hasz-
nálatába vevő 1882 évi január 1-én lép,
a folyó évi haszon élvezet bérlet a bér
összeg a csődtömeget illeti. — Jogositva
van azonban vevő folyó év őszén szük-
séggel szántást vetést megfétetni, mely
czelra bérlet az épületek felét részére át-
bocsátani tartozik, viszont vevő is köteles
a jelenlegi bérletnek 1882 év József na-
pig az épületek fele részének használa-
tul átengedése mellett megengedni, hogy
a takarmányát jó-zágaival a helyszínén
felétethesse. — Ezen ingatlan haszna, és
terhe tehát vevőt 1882- év január 1-ső
napjától illeti.

6-ször A tulajdonjog bekebelezése
csak a vételár és kamatainak teljes le-
fizetése után fog vevő javára hivatalból
eszközölteini.

Az áruházai költségek vevőt ter-
helik. —

7-szer. A mennyiben vevő az árve-
ési feltételek bármelyikének eleget nem
tenne, a megvett inga-lan az érdekelt fe-
lek bármelyikének kérelmére a prt. 459
§ értelmében, vevő veszélyére és költsé-
gére, bánat pénzének elvesztése mellett
újabb árverés alá bocsát tni, és o-upán
egy határ időnek kiúzése mellett az
előbbi becsáran alól is eladatni fog. —
A netalán elérendő vételár többlethez
vevő jogot nem formáhat. — Felhivat-
nak azok, kik az árverésre kiúzott javak
íránt tulajdoni vagy más igényt avagy
elsőbbségi jogokat évényesíthetni vélnék,
hogy e részbeni kereseteiket e hirdet-
ménynek a hivatalos lapban lett 3 köz-

zététele napjától számítandó 15 nap alatt
habár külön értesítést nem vettek is,
ezen kir. törvényszék tkvi osztályához
nyújták be, különben azok a végrehaj-
rás folyamat nem gátolrán, egyedül a vé-
telár feleslegére fognak utasítatni.

Az elrendelt árverés a fent irt
tkvekben feljegyztetni — az ezennel ki-
adott árverési hirdetemény a bíróság bir-
detményi táblájára kifüggesztetni, vala-
mint dobszó mellett hírvl adatni, s a
"Debreczeni Eilendör" "Debreczen" és
"Debreczen nváradí értesítő" helyi la-
pokban, ugy szinte a Budapesti Közlöny
hivatalos lapban 3-szor közzététetni ren-
deltetik.

Kelt Debreczenben a kir. törvény-
szék mint tkvi hatóságnak 1881 auguszt.
1-én tartott üléséből.

Szücs István
h. elnök

Bay
jegyző.

Maria-celi gyomor-cseppek;

jeles hatású győgyezzer a gyomor min-
den bántalmait ellen.

és feldümulhatatlan az
étvágy-hiány, gyomor-
gyengeség, rossz szaga
lehellet, szék, savanyu
felbűfögés, köhika, gyo-
morhurut, gyomorégés
hugykőkepződés, tulá-
gos nyálkaképződés, sár-
gaság, undor és hányás,
főfájás (ha az a gyomor-
ból ered), gyomorgöres,
székiszorulat, a gyomor-
nak túlterheltsége étel
és ital által, gillizta,
lép- és májbetegség,
aranyeres bántalmak el-
len. —

Egy üvegcsé ára használati utasi-ás-
sal együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V.
Emil Göltl Nándor gyógyszerész uraknál, vala-
mint az osztr.-magyar birodalom minden na-
gyobb gyógyszerárában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és ki-
csinyben.

Brady Károly,

"az érangyalhoz" czimzett gyógyszerárában
Kremsierben, Morvaországban.

ÜJDONSÁG! Czelszerű mindenkinek!

Háztulajdonosoknak, iparo-oknak, gaz-
dálkodóknak, és háztartások számára.

A SZABADALMAZOTT

! ÜVEG-METSZŐ!

combinálva 8 műszerből.

Az összes 8 műszer csak 60 krajczárt
kóstál.

1. Egy üveg-metsző készülék, mely
az üveges gyémántjánál nemcsak hátrább
nem áll, hanem felülmulja azt, s min-
denki által kezelhető.
2. Egy dugóhúzó.
3. Ugynevezett üvegletörő.
4. Egy kalapács.
5. Francia szrókulcs.
6. Egy kirkés, sardina és hasonló
dobozok felbontására.
7. Egy élcsító, minden szabó mun-
kához, használható konyhában, kassakó-
szőrűléshez.

Továbbá kapható ugyanitt:

1. Az amerikai universal-toll, "Mica-
pen", egy Amerikából behozott érczből.
Eli-hajtható, mégis használható mind-
féle írásra. 10 db. ilyen toll, tokkal,
gumival, írónnal ugynevezett kettős tol-
lal kóstál 20 krt.

A f-lsorolt cikkekén kívül még
sok egyéb tárgyak is kaphatók.

Helyben és
Egy évre 10 frt. N
Fél évre 5 . B
Előfizetési pénz
főpíaco, VECSEY
készítésbe be
Előfizetési
TELEGDI K. LA
KAROLY könyv
szerkesztőségénél.
talc

Debreczen, au

A budapesti k
erős gyökeret vert
mert csakis ezen a
vithetnek, hogy a
többséggel a korm
egy ideig huzni ha
a bécsi hatalmi lég
másképen gondolk
gyon is jól tudják,
kormány minő ő
tett a legközelebbi
mával, s ezen erő
felelőleg nem tart
leg sem elegendőne
kert.

Bécsben már t
1888-ban bekövetke
re gondolnak, s oly
mely a mostani ki
dik évében, mind
lom felhasználásá
pénznek forgalomb
csékély többségre t
nincsen reményük,
ralévő két választási
séggel állhassanak
Bécsnek kedvező eg
sitnna.

Minden olyan
melynek alapja nem
minden olyan korm
nem egyedül az or
sát tüzte ki célul,
gainak, anyagi érde
nyára idegen érdeke
szegődik, lekell járn

Előttünk volt a
gel rendelkező ugy
kormány" s kényte
vadni az akkori bal
dékébe fusió ürügy
Tisza Kálmán korm
olyan nagy többség
minővel Európában
kormány sem dicse
Magyarország képv
nem egészét képezte
ség most rövid ha
után elmálló félben
körülmény, mi a bé
figyelmét ki nem ké
A Tisza-kormány
alatt akarja és óhaj
sítését, de Bécsben
ják azt, hogy éper
akadályozza legjobb
sülését.

Mi készséggel
hogy Tisza Kálmán
szolgálatot tett Bécs
nyit tett volna M
hol volnánk most?
nelem azt mutatja,
"háládatosság" vádj
lehet sujtani; leghü
emberei kegyveszter
tek az udvartól, em
vésbé sem lep meg b
a bécsi udvarnál má
egyéniség után nézn
alatt a fusiót létesít
dantai kormány töb
tani lehessen.

"A mór megtett
a mór elmehet." T